

6. ZUŠkoviny

číslo

XVIII. ročník

Měsíčník Základní umělecké školy F. A. Šporcka, Jaroměř

vychází 1. února 2024 se zprávou: V roce 2010 byly Masopustní průvody s maskami na Hlinecku zapsány na Listinu světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO.

Úvodník

Masopust, fašank, voračky, ostatky, končiny nebo karneval a stále mluvíme o stejném období. Období jídla a pití, co hrdlo ráčí, v době od Třech králů až do Popeleční středy, kdy začíná předvelikonoční čtyřicetidenní půst. Ale i zábavou je člověk živ, tedy až do masopustního úterý (letos 13. února) je čas na tancovačky, plesy a zábavy. To bejvávalo...a bejvávalo dobře. Jak my se máme radovat z dostatku, když už nemusíme zažívat hlad? Nemusíme se ani uskromňovat zrovna na konci zimy, máme všeho dost a už nemusíme myslet na to, jestli nám zbude zrní a brambory k jarní setbě a sázení? Ano, bejvávalo...a je to dobře, že už ne? Jistě! Po generace se rodiče snaží, aby se jejich děti měly lépe než oni. A ono se to podařilo! Máme se skvěle, všeho dost, všechna přání si plníme okamžitě a bez čekání. Ale raději se nikoho neptejte, jak se má! Vždycky se něco najde, co nezapadá do představy snu o růžovém životě! No a jak jsme šťastní! Naši předkové vymysleli pěkných několik přísloví: Komu se nelení, tomu se zelení. Jak si kdo ustele, tak si lehne. Bez práce nejsou koláče. Ale také: Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá a Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá. Ale to přece bejvávalo...!

Pranostiky už neplatí a na přísloví si už nikdo nevzpomene! Proč taky, máme všeho dost! Hlavně, ať nám to vydrží! Tak to si všichni přejme a já vám taky! A komu se čtení tohoto psaní nelíbí, ať si stěžuje na Lampárně, na nádraží nebo na nějakém úřadě, protože je masopust! Doba, kdy je všechno dovoleno! Možná skoro všechno! Tak si trochu té legrace, srandy, satiry, lži nebo pravdy užijte dosyta! A vězte, že je v pořádku, když tučné dny střídají ty druhé, hubené... Jé

Karneval v Říme, okolo roku 1650

Velevážené občanky a občané jaroměřští,
zveme vás na tradiční Masopustní průvod v Jaroměři, který se bude konat na masopustní úterý 13. února! Začínáme u ZUŠ F. A. Šporka, pokračujeme kolem knihovny a ZŠ Na Ostrově po lávce na náměstí. Už cestou uslyšíte zpěv známých písní a uvidíte cvičeného medvěda, spoustu maškar, muzikantů a taky Smrtku s kosou. Celý průvod vyráží od zušky asi v 13:30 a až dorazí na náměstí, bude u Městského úřadu žádat o Povolení. Tady se taky bude pro vás leccos předvádět! Tak si to nenechte ujít! Připojte se kdekoliv, vezmě s sebou drobný peníz a dobrou náladu!

Koledníky z průvodu nakrmí Johnova pekárna Josefov a BEAS, a.s., pekárna Choustníkovo Hradiště, děkujeme!

Honza

Z notesu pana ředitele

Můj notes s akcemi na nový rok 2024 má za sebou hustě popsanou první stránku desítkou třídních koncertů a také jedním parádním Novoročním koncertem. Třídní koncerty zaplnily všechny volné lednové dny v našem koncertním sále, některé koncerty menších tříd se konaly v domáctějším prostředí tříd ve druhém patře. Novoroční koncert se pak tradičně konal v jaroměřském divadle. Na slavnostním večeru měly vystoupit tři soubory – tedy BRASS ORCHESTRA, Blueskies Jazz Band a rocková kapela SUDY. Bohužel kvůli několika nemocným jazzmanům nakonec vystoupil jen velký dechový orchestr a rockeři.

Jedním z nejslavnějších novoročních koncertů je koncert vídeňských filharmoniků. V jejich repertoáru nikdy nechybí slavný pochod Johanna Strausse - Radetzky March. Tento hit byl i prvním na playlistu BRASS ORCHESTRA. Další skladby pak kapelník Roman Horský sestavil z muziky, kterou byste možná v podání „dechovky“ nečekali. Zazněly totiž znamenité úpravy hitů z oblasti filmové muziky, taneční muziky, popu a rocku. A mladí muzikanti je podali opravdu s osvěžující energií. Podle štědrého potlesku se výborně bavil sál divadla. Druhá polovina koncertu pak patřila rockové formaci SUDY, kterou vede Filip Petira. Klasický rockový posaz – tedy bicí, basa, dvě kytary - doplňují v kapele dvě skvělé zpěvačky – Petra Reichertová a Rozárie Brzková. Vystoupení kapely bylo parádně „našlápnuté“ ostrou muzikou, a vtipným průvodním slovem členů kapely. I přes to, že divadlo není úplně to pravé místo pro rockovou kapelu, tak osvětlovači s mistrem zvukařem dali celému vystoupení kapely punc rockové stage. Oba soubory hrály s opravdovým nasazením, i proto mě napadlo na závěr všem divákům popřát nejen tolik potřebné zdraví těla i duše, alespoň krapet štěstí, ale také, ať našemu konání nikdy nechybí chuť, energie a opravdová radost. Tu uvidíte i na fotkách, které jsou na našem webu.

No a k nejkratšímu měsíci roku, ještě pokračeném o týden prázdnin jen krátce. Určitě nezmeškejte možnost připojit se do masopustního veselí. Nejen, že si užijete legrace, ale také přispějete na dobrou věc. Kde, kdy a co proto máte udělat? To a mnoho dalšího se dočtete na dalších stránkách ZUŠkovin.

A i kdyby nebylo v únoru „pole bílý“ tak Vaše radost z práce v zušce „ať sílí“. To Vám přeje Váš Vlastimil Kovář.

Bylo – Nebylo

Popcorn na semináři Příprava sólového recitačního vystoupení

V neděli 28. ledna všichni členové souboru Popcorn vyrazili do Hradce Králové na praktický seminář, který organizovalo Centrum uměleckých aktivit, pod vedením lektorky Emílie Zámečnickové. Společně s námi přišli prokonzultovat své texty i jiní recitátoři. Ema se nám snažila pomoci přijít na způsob, jak vybrané texty interpretovat, jak přednes vystavět a jaké použít výrazové prostředky. Každý tak získal nové zkušenosti. Někteří i pochvalu za velmi vhodný výběr a jiní zase doporučení, aby si k veřejnému přednesu vybrali něco jiného. Viki

z praktického přednesového semináře

Z výtvarky: Makety školy, masopustní masky a hudební skladatelé

Starší žáci v lednu dokončovali zmenšené budovy naší ZUŠky v duchu architektů z přírodní říše, na kterých se pracovalo několik týdnů. Použity byly materiály jako větve, prázdné ulity, spadané listy, suché lusky, seno a sláma: vosí hnízdo, pařez, termiště, ulita. Jen malý výčet inspirativních podnětů jejichž základ byl vytvořen pletivem a sádrovými obvazy. Nejmenší i větší výtvarníci pronikali do tajů modelování z papírové hmoty. To nejprve natrháte papír na malé kousky, necháte ho rozmočit, rozmixujete tyčovým mixérem na kaši a do rozmělněného vyzdímávaného papíru vmícháte lepidlo. Tvárná hmota funguje jako hustá pasta, modelína, fimo.

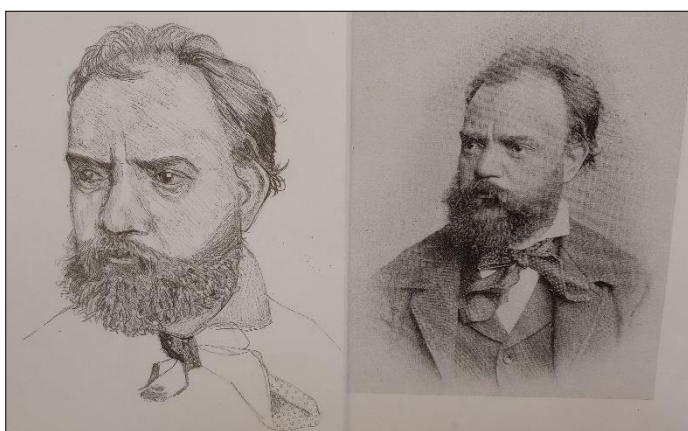
Papírmaš (papiermasche)

Makety budovy ZUŠ

Jemným náradím (špachtlí nebo obrácenou stranou lžičky) hmotou můžeme pokrývat jakékoliv tvary. Po vyschnutí výrobek ztvrdne a vytvoří pevnou křustu. Ta se pomaluje a nechá zaschnout. Nejen masopustní masky zářily jak drahokamy.

Také jsme se pustili do portrétů slavných osobností našeho hudebního světa. Kresba tužkou, podle dochovaných fotografií, lehká jako vánek v předkresbě a postupně přiznaná a zvýrazněná. Poznáte, o jakého hudebního skladatele se na přiloženém obrázku jedná Kristiny Křížanové? Příště prozradíme.

RU

Poznámka z redakce: Kdo uhodne jako první, vyhraje! Správnou odpověď podepište a vhoďte do poštovní schránky vedle učebny LDO v přízemí nebo pište na : info@zus-jaromer.cz anebo se v redakci, která sídlí v dramaťáku přímo zastavte! Sladká odměna vás nemine!

Masopust, masopust, jen mě, holka, nepusť! Masopuste, masopuste, do kola nás, holky, pusťte!
Šla by baba k muzice, nemá kouska zubu, ráda by se řehtala, musí držet...

Ze světa umění představujeme...

Miroslav Adámek: Chléb (zátiší)

Miroslav Adámek: Poledne

Únore, únore, kam poděl se leden? Nový rok jako by do nových kolejí už zajel, proto tak vidíme, sněhem a ledem pokrytou, nejednu alej.

A nastává důležitá otázka – co umění a únor? Ve světě známých sochařů, malířů nebo právě grafiků, se stalo hodně. Vrhněme se na ně! Zůstaneme tentokrát v naší zemi, v dobře známých moravských končinách. Dne 18. února 1957 se ve Vsetíně narodila zajímavá postava české umělecké tvorby – Miroslav Adámek, především malíř a grafik. Jeho umělecká „stopa“ ale zahrnovala i sochařství a monumentální tvorbu. V neposlední řadě se mohla pyšnit i sklářskými pracemi. Ve všech zmíněných oblastech vynikal originalitou a jistou nespoutaností, která byla spjata i s jeho povahou. Jeho umělecká tvorba se zde projevovala především grafikou, zátišími, ale i poměrně zajímavými abstrakcemi. Studoval v Uherském hradišti na Střední uměleckoprůmyslové škole, kde se věnoval grafice u Františka Nikla. Dále pokračoval na Akademii výtvarných umění v Praze. Jeho píle a umělecká inspirace ho dostala až ke studijním stážím do Francie a do Itálie. Vyučoval figurální kresbu na VŠUP na katedře designu ve Zlíně. Jeho díla jsou součástí několika soukromých sbírek u nás i v zahraničí. Zemřel 22. ledna roku 2002 v rodném Vsetíně. Málokdo by tipoval, že ho v jeho tvorbě úzce inspirovala valašská příroda, ve které hledal rovnováhu mezi moderním člověkem a přírodou. Podobně jako někteří světově uznávaní umělci. LK

[Miroslav Adámek – Regionální osobnost – databáze Osobnosti Valaška \(osobnostivalasska.cz\)](http://osobnostivalasska.cz)

Miroslav Adámek: Valašská chalupa

Přišli jsme...medvěd, klibna a smrt

Maska medvěda patří k nejstarším a nejčastěji užívaným masopustním maskám. Ve středověku mívál začerněnou tvář, později dřevěnou masku a od 19. století se vyráběly hlavy z papíru. Kostým tvořila kožešina nebo pytlovina pošíta slámou nebo hrachovinou (usušené stonky hrachu), někdy měl i špičatou slaměnou čepici. Medvěda v průvodu vodí medvědář, který ho naoko býkovcem trestá za jeho skákání. Ženy s ním musely tancovat a vysoko vyskakovat, aby jim pak v létě vyrostl vysoký len a ječmen. Při tanci se snažily z medvěda odtrhnout kus slámy nebo hrachoviny do hnízda drůbeží, aby lépe seděla na vejcích.

Klíbná – kůň, kobyla, v průvodu chodí buď sama nebo na ní sedí jezdec. Masku tvořili dva muži, jeden dělal hlavu a přední nohy, druhý se o něho opřel a vytvořil hřbet a zadní nohy. Přes sebe přehodili plachtu s hlavou vycpanou senem a průzorem na dlouhém krku. Někdy bývá koňská hlava připevněna na tyči, kterou první nese v ruce. Podle lidových zvyků se obchůzka koná na památku krále Baltazara, který přijel na bílém velbloudu do Betléma poklonit se Ježíšovi. Klíbná měla značit velblouda. Obchůzka končila u starosty, který klíbnu nakonec odkoupil a nechal ji naoko porazit a přenést do hospody, kde se vždy zázračně uzdravila.

Maska smrti představovala konec zimy a zároveň symbolizovala přechod mezi světem reálných lidí a nadpřirozenými bytostmi.

Na obchůzku chodila s tváří připomínající lebku a s kosou. Pro dnešního člověka je pohled na ni nepříjemný a děsivý, ale naši předci, pro které byla smrt běžnou součástí života, s ní bez obav rozprávěli a žertovali. Masku smrti byla nezbytnou součástí průvodu od renesance. Jé [České zvyky, tradice a pranostiky \(ceskezvyky.cz\)](http://ceskezvyky.cz)

...viděli jsme...

...na semináři o přednesu...

...masky ve výtvarném oboru...

Jsou-li v masopustě rampouchy, je dobrý rok na mouchy.
Masopust na slunci-pomlázka u kamen.
Konec masopustu jasný, bude len krásný.

*...a Novoroční koncert
Brass Orchestra a rockové kapely
SUDY v Městském divadle v Jaroměři.*

...a zvítězíme!

Bolí vás v krku? Máme pro vás několik domácích rad: Hřebíček

Toto koření funguje jako silné přírodní analgetikum a antiseptikum. Vonné látky v něm obsažené mají schopnost brzdit růst mikroorganismů. Hřebíček místně prokrvuje a tlumí lokálně bolest. Je možné ho cucat ale můžete si připravit i odvar v kombinaci se zázvorem, citronem a medem.

Priessnitzův obklad: Léty prověřená procedura, která napomáhá lepšímu prokrvení díky zapaření urychlujícímu proces hojení. Látkový kapesník namočte do studené vody, přiložte na krk, překryjte igelitovým sáčkem a krk omotejte nejlépe vlněným šátkem, po 2 až 3 hodinách sejměte.

Kloktání slanou vodou: Solný roztok dezinfikuje ústa i krk a vyplachuje choroboplodné zárodky. Půl čajové lžičky rozpusťte ve sklenici vlažné vody, několik minut kloktejte několikrát za den.

Česnek má antibakteriální účinky a posiluje imunitu organismu. Oloupaný česnek vložte do úst a cumlejte jako bonbon. Uvolní se antiseptické látky, které působí proti virům a bakteriím.

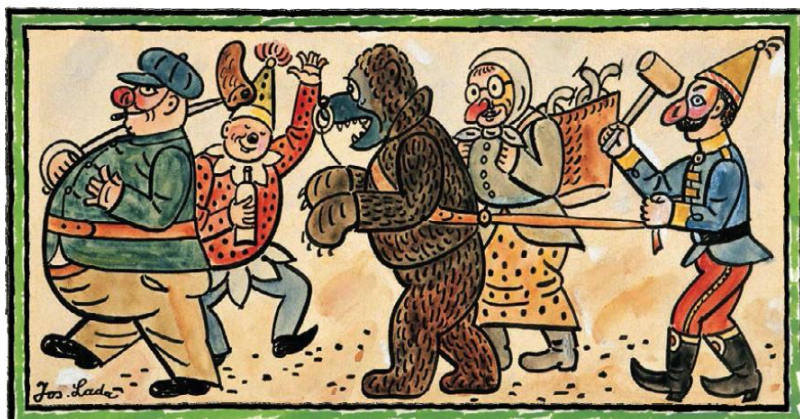
Cibuli nakrájenou na kousky vložte s cukrem do hrnku, pustí šťávu a vytvoří sirup k užívání.

Nejlepší rada je prevence: otužujte se, teple se oblékejte a zvyšte konzumaci ovoce a zeleniny! A buďte zdraví! Jé

Do šatny

Masopust držíme, nic se nevadíme pospolu.
Proč bychom se hádali,
když jsme se tak shledali poznovu!

V dobrém jsme se sešli, rádi jsme se našli, pospolu.
Dříve než se rozejdem,
ještě sobě připijem poznovu!

Karneval

Dnes se chystá velký bál,
hurá, je tu karneval.

Sejde se tu masek moc,
budem tančit celou noc.

Karneval je každý rok výjimečný,
ale vždy naprosto báječný.

Všichni tančí, zpěvák pje,
kašpárek se na mě směje.

Venku tiše padá sníh,
domů jedem na saních!

Masopust na mrazu-někdo přijde k úrazu!

O masopustním úterý musí hospodář s hospodyní hodně tancovat, aby jim vyrostl vysoký ječmen a velké brambory.
Zhusta chlupci, zhusta, konec masopusta, masopust se krátí, už se nenavrátil!

Anička

Když leží kočka v únoru na slunci, v březnu poleze za kamna.

Vyrobte si masopustní masku, několik návodů najdete tady:

[Žižkovský masopust - Výroba masky - YouTube](#), [Masopustní masky - pierot a kolombína - YouTube](#),
[Masopustní maska - kůň - YouTube](#), [Masopustní maska - smrtka - YouTube](#)

[Masopustní škraboška - ČT edu - Česká televize \(ceskatelevize.cz\)](#)

Základní umělecká škola F. A. Šporoka, Jaroměř, Na Obci 142, 551 01, Jaroměř, tel. 491 812 356
e-mail: info@zus-jaromer.cz, www.zus-jaromer.cz

6. číslo vychází 1. února 2024 se zprávou: V roce 2010 byly Masopustní průvody s maskami na Hlínecku zapsány na Listinu světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO.

redakční rada: RU (Radka Ulichová), Viki (Viktorie Ulrychová), VeŠ (Veronika Štursová),
-ALV- (Anna Leopolda Vejvodová), Honza (Barbora Honzíkova), Anička (Anna Brejlová), LV (Lukáš Karas),
VK (Vlastimil Kovář), foto: archiv ZUŠ, šéfredaktor: Jé (Jarka Holasová)

